

دستورالعمل رسیدگی به تخلفات

اشخاص موضوع ماده ۳۵ قانون بازار اوراق بهادار ج.ا.و دیگر اشخاص تحت نظارت سازمان
(مصوب ۱۳۸۷/۰۱/۲۰، اصلاحیه ۱۳۹۰/۱۱/۰۱ هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار)

در اجرای ماده (۳۵) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، مصوب آذرماه ۱۳۸۴ و مواد (۱۷) و (۱۸) آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور، این دستورالعمل در تاریخ ۱۳۸۷/۰۱/۲۰ به تصویب هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید و در اجرای بند (۵) ماده یک همان قانون و به منظور تعیین نحوه رسیدگی به تخلفات اشخاص موضوع ماده (۱۴) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل در اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی که به تصریح ماده (۱۶) قانون اخیرالذکر تحت عنوان اشخاص تحت نظارت نام برده شده‌اند، این دستورالعمل در تاریخ ۱۳۹۰/۱۱/۰۱ به شرح زیر اصلاح گردید.

ماده ۱: کلیه اصطلاحات و واژه‌هایی که در ماده یک قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی و بند (۲) ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی همان قانون تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این دستورالعمل بکار رفته‌اند. سایر اصطلاحات به کار رفته در این دستورالعمل به شرح زیر تعریف می‌شوند:

۱- قانون بازار اوراق بهادار: منظور قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی است.

۲- تشکل خود انتظام: منظور بورس‌ها، بازارهای خارج از بورس، کانون‌ها و شرکت‌های سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه است که طبق قانون بازار اوراق بهادار مجوز تاسیس و فعالیت دریافت نموده‌اند.

۳- کمیته رسیدگی: منظور کمیته رسیدگی به تخلفات موضوع ماده ۳ این دستورالعمل می‌باشد که به اختصار کمیته نیز نامیده می‌شود.

۴- هیات رسیدگی: منظور هیات رسیدگی به تخلفات موضوع ماده ۳ این دستورالعمل می‌باشد که به اختصار هیات نیز نامیده می‌شود.

ماده ۲: هر گونه فعل یا ترک فعل اشخاص تحت نظارت که منجر به نقض قوانین و مقررات بازار سرمایه از قبیل قانون بازار اوراق بهادار، قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل در اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، مصوبات شورا، سازمان، یا تشکل‌های خودانتظام گردد، تخلف محسوب و متخلف طبق این دستورالعمل و سایر مقررات مربوط، به تنبیهات مقرر محکوم می‌گردد.

ماده ۳: مراجع رسیدگی به تخلفات موضوع ماده (۲) عبارتند از:

۱ - کمیته رسیدگی به تخلفات

۲ - تشکل خود انتظام مربوطه، که در مورد بورس به استناد ماده ۳۵ قانون بازار اوراق بهادار، هیات مدیره بورس مربوطه و در مورد سایر تشکل‌های خود انتظام هیات مدیره یا شورای همان تشکل خود انتظام یا کمیته‌ای است که تشکل خود انتظام برای رسیدگی به تخلفات اعضا تعیین نموده‌است.

۳ - هیات رسیدگی به تخلفات

۴ - هیات مدیره سازمان

ماده ۴: کمیته رسیدگی دارای سه عضو است که شامل (الف) مدیر پیگیری امور تخلفات سازمان به عنوان رییس کمیته (ب) مدیر یا رییس اداره مربوطه در سازمان و (ج) نماینده تشکل خود انتظام مربوطه می‌باشد. رییس کمیته براساس محتویات پرونده، مدیر مربوطه در سازمان و نماینده تشکل خود انتظام مربوطه را حسب مورد مشخص و به جلسه کمیته دعوت می‌نماید.

تبصره: نماینده تشکل خود انتظام مربوطه برای عضویت در کمیته از میان کارکنان خبره، مورد وثوق و با تجربه آن تشکل خود انتظام انتخاب و به دبیرخانه کمیته رسیدگی معرفی می‌شود.

ماده ۵: پرونده تخلفاتی براساس گزارش هر یک از معاونت‌ها، مدیریت‌ها یا ادارات سازمان یا گزارش هر یک از تشکل‌های خود انتظام در دبیرخانه کمیته تشکیل می‌شود. دبیرخانه کمیته پس از تشکیل پرونده، اقدامات لازم را برای تکمیل پرونده انجام داده و موضوع را در کمیته مطرح می‌نماید تا به شرح زیر رسیدگی و تصمیم‌گیری شود.

الف: در صورتی که متهم به تخلف، عضو یکی از تشکل‌های خود انتظام باشد، آن‌گاه به شرح زیر عمل می‌شود:
الف-۱) در صورتی که براساس بررسی‌های اولیه اسناد، مدارک و مستندات موجود در پرونده و نظر کمیته رسیدگی، مجازات انضباطی تخلف ارتكابی از نوع مجازات‌های ماده (۶) این دستورالعمل نبوده و در نتیجه تعیین مجازات در صلاحیت تشکل خودانتظام مربوطه باشد، کمیته پس از رسیدگی، رای پیشنهادی خود را به تشکل خودانتظام مربوطه ارسال می‌نماید تا تشکل خود انتظام یادشده با لحاظ رای پیشنهادی به تخلف رسیدگی و رای بدوی را صادر نماید.

الف-۲) در صورتی که براساس بررسی‌های اولیه اسناد، مدارک و مستندات موجود در پرونده و نظر کمیته رسیدگی، مجازات انضباطی تخلف ارتكابی از نوع مجازات‌های ماده (۶) این دستورالعمل بوده که تعیین و اعمال آن‌ها در صلاحیت تشکل خود انتظام مربوطه نیست، آن‌گاه پرونده براساس نظر کمیته تکمیل و جهت رسیدگی و صدور رای بدوی به هیات رسیدگی ارجاع می‌گردد.

ب: در صورتی که متهم به تخلف، عضو یکی از تشکل‌های خودانتظام نباشد، آن‌گاه به ترتیب زیر عمل می‌شود:
ب-۱) در صورتی که متهم از اشخاص موضوع ماده (۳) دستورالعمل ماده ۱۸ آیین‌نامه اجرایی قانون بازار اوراق بهادار باشد، آن‌گاه پرونده براساس نظر کمیته رسیدگی (بدون حضور نماینده تشکل خودانتظام) تکمیل و برای رسیدگی و صدور رای طبق دستورالعمل یادشده به هیات رسیدگی ارجاع می‌گردد.

ب-۲) در صورتی که متهم از اشخاص موضوع ماده (۳) دستورالعمل ماده ۱۸ آیین‌نامه اجرایی قانون بازار اوراق بهادار نباشد، آن‌گاه به یکی از دو حالت زیر عمل می‌گردد:

ب-۱-۲) چنانچه به تشخیص کمیته رسیدگی مجازات تخلف ارتكابی از نوع مجازات‌های مندرج در ماده (۶) این دستورالعمل نباشد، آن‌گاه کمیته رای بدوی را صادر نموده و دبیرخانه کمیته رای را به متخلف یا متخلفین ابلاغ می‌نماید.

ب-۲-۲) چنانچه به تشخیص کمیته، مجازات تخلف ارتكابی از نوع مجازات‌های مندرج در ماده (۶) این دستورالعمل باشد، آن‌گاه پرونده براساس نظر کمیته تکمیل و برای رسیدگی و صدور رای بدوی به هیات رسیدگی ارجاع می‌شود.

تبصره ۱: آرا بدوی صادره از تشکلهای خودانتظام با تقاضای تجدیدنظرخواهی هر متخلفی که طی رای صادره محکوم شده است و نیز با اعتراض سازمان مبنی بر عدم رعایت قوانین و مقررات در جریان رسیدگی یا صدور رای، قابل رسیدگی مجدد در هیات رسیدگی می‌باشد.

تبصره ۲: آرا بدوی صادره از کمیته رسیدگی که در اجرای بند (ب-۲-۱) این ماده صادر می‌شود با تقاضای تجدیدنظرخواهی هر متخلفی که طی رای صادره از کمیته رسیدگی محکوم شده است قابل رسیدگی مجدد در هیات رسیدگی می‌باشد.

تبصره ۳: در صورت ناقص بودن پرونده، دبیرخانه کمیته با قید موارد نقص، پرونده را جهت تکمیل به واحد مربوطه در سازمان یا گزارش دهنده ارسال می‌کند.

ماده ۶: اعمال مجازات‌های زیر در صلاحیت کمیته رسیدگی و تشکلهای خودانتظام نمی‌باشد:

الف - مجازات‌های جرایم نقدی موضوع ماده ۱۴ قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی

ب - مجازات لغو یا تعلیق مجوز تاسیس و فعالیت و لغو یا تعلیق گواهینامه‌های حرفه‌ای

ج - مجازات‌های سلب صلاحیت حرفه‌ای مدیران اشخاص تحت نظارت

ماده ۷: هیات رسیدگی، مرکب از سه عضو است که شامل معاون حقوقی سازمان به عنوان رییس هیات، یک نفر به انتخاب هیات مدیره و معاون مرتبط با تخلف مورد رسیدگی در سازمان می‌باشد. رییس هیات براساس محتوای پرونده، معاون مربوطه را مشخص و به جلسه دعوت می‌نماید. معاون مربوطه می‌تواند نماینده‌ای را جهت حضور در جلسه رسیدگی و صدور رای معرفی نماید.

ماده ۸: صلاحیت هیات رسیدگی به شرح زیر است:

الف) رسیدگی به پرونده‌هایی که در اجرای بندهای الف-۲ یا ب-۲-۲ ماده ۵ این دستورالعمل از طرف کمیته به هیات ارجاع می‌گردد؛ براساس مقررات این دستورالعمل و حسب مورد صدور رای بدوی یا ارجاع مجدد آن به کمیته براساس تبصره (۲) این ماده.

ب) رسیدگی به پرونده‌هایی که در اجرای بند ب-۱ ماده ۵ این دستورالعمل از طرف کمیته به هیات ارجاع می‌گردد؛ براساس دستورالعمل ماده ۱۸ آیین‌نامه اجرایی قانون بازار اوراق بهادار و صدور رای بدوی.

ج) رسیدگی به درخواست‌های تجدیدنظر آرا بدوی صادره از طرف تشکلهای خودانتظام یا کمیته رسیدگی و صدور رای قطعی.

تبصره ۱: در صورتی که رای قطعی صادره به شرح بند (ج) این ماده در برگیرنده مجازات محرومیت کارگزار از انجام معامله در هر یک از بازارهای مختلف بورس‌ها باشد باید به تایید هیات مدیره سازمان برسد.

تبصره ۲: در صورتی که هیات در رسیدگی به پرونده واصله، تشکل خودانتظام مربوطه را صالح به رسیدگی تشخیص دهد، پرونده را جهت رسیدگی و صدور رای پیشنهادی به شرح ماده (۵) این دستورالعمل به کمیته رسیدگی عودت می‌دهد. کمیته رسیدگی موظف است مطابق نظر هیات عمل نماید.

ماده ۹: آرا بدوی صادره توسط هیات رسیدگی با تقاضای تجدیدنظرخواهی هر متخلفی که طی رای صادره محکوم شده است، در هیات مدیره سازمان قابل تجدیدنظرخواهی است.

ماده ۱۰: درخواست تجدیدنظر از آرا بدوی صادره طبق این دستورالعمل، باید حداکثر ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ رای، به دبیرخانه کمیته رسیدگی تسلیم گردد.

ماده ۱۱: جلسات مراجع رسیدگی با حضور اکثریت اعضای آن رسمیت یافته و مطابق نظر اکثریت تصمیم‌گیری می‌شود. کلیه اعضای حاضر، ذیل صورتجلسه و رای را باید امضا نمایند. در صورت وجود نظر مخالف، نظر مزبور در ذیل صورتجلسه درج شده و به امضا عضو مخالف خواهد رسید.

ماده ۱۲: دبیرخانه کمیته رسیدگی در سازمان است که تحت نظر مدیریت پیگیری تخلفات سازمان تشکیل می‌شود، و امور مربوط را از قبیل تشکیل و تکمیل پرونده، تعیین وقت رسیدگی، دعوت از اعضا، تشکیل جلسات و تنظیم آرا انجام خواهد داد. دبیرخانه هیات رسیدگی نیز همان دبیرخانه کمیته می‌باشد.

ماده ۱۳: دبیرخانه کمیته موظف است، موارد تخلف را مستنداً به اشخاص موضوع گزارش ابلاغ نموده و مهلت ۱۰ روزه‌ای را برای دریافت پاسخ تعیین نماید. در ابلاغیه ارسالی باید قید شود که شخص موضوع گزارش می‌تواند در جلسه رسیدگی کمیته یا هیات حسب مورد حاضر شده و دفاعیات خود را مطرح نماید. تاریخ دقیق جلسه و محل آن باید مشخص شود. عدم دریافت پاسخ مکتوب یا عدم حضور شخص موضوع گزارش مانع از رسیدگی و صدور رای نخواهد بود.

تبصره: سایر مراجع رسیدگی هم می‌توانند جهت استماع دفاعیات شخص یا اشخاص موضوع گزارش های تخلفاتی، از آنان دعوت به عمل آورند. عدم حضور شخص یا اشخاص مذکور، مانع از رسیدگی و صدور رای نخواهد بود.

ماده ۱۴: آرا مراجع رسیدگی باید مشتمل بر موارد زیر باشد؛

- ۱ - مشخصات شخص یا اشخاص موضوع گزارش
- ۲ - خلاصه‌ای از شرح اتهامات وارده
- ۳ - گردش کار و دفاعیات مطروحه
- ۴ - در صورت متخلف شناخته شدن هر شخص تعیین نوع تخلف و مجازات انضباطی وی به استناد قوانین و مقررات
- ۵ - قطعی یا قابل تجدیدنظر بودن رای صادره و مرجع و مهلت تجدیدنظر

تبصره: در صورتی که مرجع رسیدگی به تخلفات در رسیدگی به پرونده، تخلفاتی را احراز ننماید و یا اتهام تخلفاتی وارده به متهم به دلیل فقدان اسناد، مدارک و دلایل قابل انتساب به اشخاص موضوع این دستورالعمل نباشد پرونده مختومه شده و جز در اجرای تبصره (۱) ماده (۵) این دستورالعمل قابل رسیدگی مجدد نمی‌باشد. در هر صورت مدیر پیگیری تخلفات سازمان موظف است نتایج رسیدگی به گزارش‌های تخلفاتی در کمیته رسیدگی و هیات رسیدگی را به طور منظم به رییس سازمان، معاون حقوقی سازمان و معاون مربوطه در سازمان اعلام نماید.

ماده ۱۵: تشکل‌های خودانتظام موظفند در اجرای ماده ۱۷ آیین نامه اجرایی قانون بازار اوراق بهادار، یک نسخه از آرا صادره خود را حداکثر ظرف مدت ۳ روز از تاریخ صدور، به سازمان ارسال نمایند.

ماده ۱۶: چنانچه مراجع رسیدگی در جریان رسیدگی به گزارش‌های تخلفاتی تشخیص دهند که تداوم فعالیت اشخاص موضوع گزارش‌های تخلفاتی در حین رسیدگی و قبل از صدور رای قطعی منجر به تداوم تخلف یا وقوع تخلفات جدید می‌شود باید مراتب را به هیات مدیره سازمان اعلام کنند تا نسبت به تعلیق فعالیت اشخاص مزبور اتخاذ تصمیم شود.

تبصره: در صورت کشف یکی از جرایم موضوع قانون بازار اوراق بهادار در جریان رسیدگی، هر یک از مراجع رسیدگی به تخلفات مراتب را به معاونت حقوقی سازمان گزارش می‌نمایند.